

ככל האברים שמטמאין בפני עצמן באהל, שנאמר: "זאת התורה אדם כי ימות באהל". דבר השוח לכל אדם. [ואינו דומה לאצבע יתירה דלעיל, שעצם האצבע שוה בכל אדם].

אמר ליה אביי: הא דאמרת דהנך אינם שוים בכל אדם. תיקשי וכי באיש ליבא מאותם אברים?

והכתיב: "צירים אחזוני כצירי יולדה". שמע מינה דהם קיימים גם באיש.

ומתרצינן: הנך, צירי בשר הן. ואין בהם עצם ולא חשיב אבר שלם כשאין בו עצם.

ותו מקשינן: והכתיב: "אדני כמראה נחפכו צירי"?

ומתרצינן: הכי נמי צירי בשר.

הכי נמי מסתברא כדמתרצינן דהנך צירים לית בהו עצם, דאי לא תימא הכי, מאתים וארבעים ושמונה היכי משכחת לה? לא באיש ולא באשה?! דבאיש נמי יש יותר מרמ"ת. אלא שמע מינה דאין הצירין באדם נחשבים כיון דלית בהו עצם.

שנינו במשנה: יתר בידיו וברגליו שש ושש מה-ב עשרים וארבע, רבי יהודה מכשיר וחכמים פוסלים.

אמר רבי יצחק: ושניהם, רבי יהודה

אמר רב יהודה אמר שמואל: מעשה בתלמידו של רבי ישמעאל ששלקו זונה אחת שנתחייבה שריפה למלך, בדקו ומצאו בה מאתים המישים ושנים אברים⁽³⁶⁾.

באו ושאלו את רבי ישמעאל: כמה אברים יש באדם? אמר להם: רמ"ח.

אמרו לו: והלא בדקנו ומצינו רנ"ב אברים? אמר להם: שמא באשה בדקתם? שהוסיף לה הכתוב, שני צירים ושני דלתות!

תניא רבי אלעזר אומר: כשם שצירים לבית כך צירים לאשה, שנאמר: "ותכרע ותלד כי נחפכו עליה ציריה", צירי דלתי בטנה⁽³⁷⁾.

רבי יהושע אומר: כשם שדלתות לבית כך דלתות לאשה, שנאמר: "כי לא סגר דלתי בטני"⁽³⁸⁾

רבי עקיבא אומר: כשם שמפתח לבית כך מפתח לאשה, שנאמר: "ויפתח את רחמה".

והוינן בה: לרבי עקיבא, קשיא הא דמנו תלמידי רבי ישמעאל ומצאו רנ"ב, ולרבי עקיבא הוה רנ"ג.

ומתרצינן: דלמא אידי דזוטרא המפתח של אשה אתמוחי מתמח נימוח מחמת שליקה, ולכן לא מצאוהו.

אמר רב: וכולן, כל הנך חמשה אברים שיתרים באשה, אין מטמאין באהל המת,

האברים שלה.

37. רש"י שם.

38. שיצאתי ממנו, רש"י איוב.

את האיילוניות למחצה הזכרים, שלהם אין האברים הנוספים של אשה. ראשית בכורים.

36. בספר בן יהוידע כתב: נראה שגזירת מלך היתה שגזר עליהם שהם ישלקו אותה, ולפי דרכם רצו ללמוד דבר לענין הלכה, שמנו את